

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความชุกโรคไข้เลือดออก ตำบลไชยสถาน
อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายบุญทรัพย์ ชี้อจริง

สาขารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพย์รัตน์ มณีเลิศ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิกา วิทย์สุภากร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรिता ชีระวัฒน์สกุล	กรรมการ
อาจารย์บุญถ้วน	แก้วปิ่นดา กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณานี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความชุกโรคไข้เลือดออกในตำบลไชยสถาน อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสุ่มตัวอย่างครัวเรือนแบบอิสระจาก 2 หมู่บ้าน เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน ระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2544 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และทดสอบความแตกต่างโดยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างอัตราส่วนและค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในหมู่บ้านที่มีความชุกโรคต่ำกว่า 50 ต่อแสนประชากร (จำนวน 73 คน) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าในหมู่บ้านที่มีความชุกโรคสูง (จำนวน 71 คน) ($p > 0.05$) สมาชิกในครอบครัวของหมู่บ้านที่มีความชุกโรคต่ำมีการเคลื่อนย้ายสูงกว่าหมู่บ้านที่มีความชุกโรคสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) โครงสร้างอายุของประชากรที่เสี่ยงต่อการเป็นโรค (0-14 ปี) ตลอดจนสภาพแวดล้อมของทั้งสองหมู่บ้านไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวางไม่สามารถให้คำตอบเกี่ยวกับปัจจัยบ่งชี้การเกิดของโรคไข้เลือดออก การควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกที่ยั่งยืนควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อม

อย่างต่อเนื่อง การเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการให้ความรู้และข้อมูลที่ชัดเจนแก่ประชาชนเกี่ยวกับ เวลา สถานที่ ชนิดของเชื้อไวรัส และความรุนแรงของโรค

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Independent Study Title	Factors Influencing the Prevalence of Dengue Hemorrhagic Fever in Chai Sathan Subdistrict of Saraphi District Chiang Mai Province		
Author	Mr. Boonsap Sue-jing		
Master of Public Health			
Examining Committee :	Asst. Prof. Tiparat	Maneelert	Chairman
	Asst. Prof. Kannika	Vitsupakorn	Member
	Asst. Prof. Sarita	Teerawatsakul	Member
	Lect. Boontuan	Kaewpinta	Member

Abstract

This descriptive study was to determine the factors influencing the prevalence of Dengue Hemorrhagic Fever (DHF) in Chai Sathan Subdistrict, Saraphi District, Chiang Mai Province. The samples of household from two communities were randomly selected and the head of households were interviewed during June – July 2001. Data were analysed using descriptive statistics, Z-test and t-test.

The results showed that the community with low DHF prevalence (< 50 per 100,000 population, n=73) had higher mean score on disease prevention and control perception than the high DHF area (n=71) ($p>0.05$). The family members of low DHF had significantly higher moving/migrating frequency than the high DHF community ($p<0.01$). Age structure of the high risk group (0-14 years) and environmental conditions in both areas were not different.

This study indicated that a cross-sectional descriptive study cannot answer the question of indicating factors of DHF occurrence. Sustainable DHF prevention and control

programs should include community participation on continuing environmental management and effective surveillance system such as providing early and precise information to people on time, location virus serotype and disease severity.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University